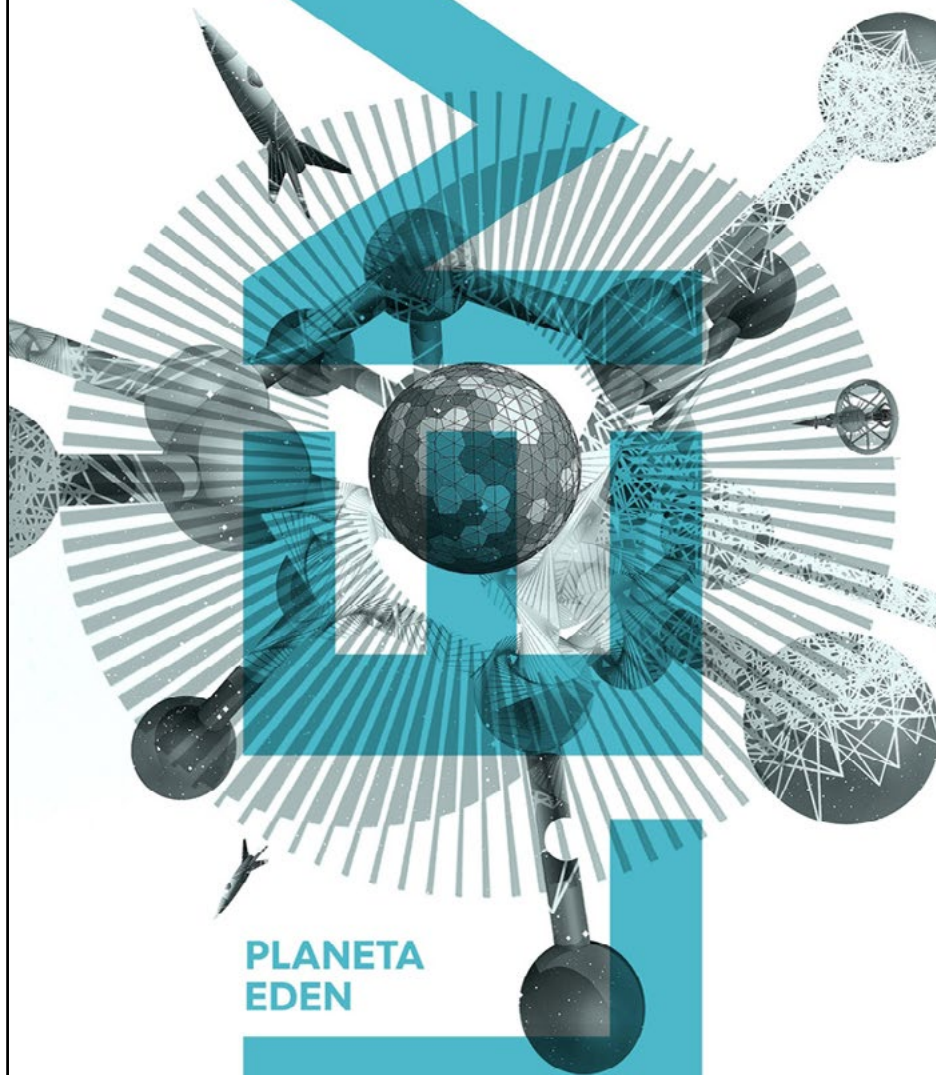

STANISŁAW LEM

PLANETA
EDEN

plus

Planeta Eden

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.cz

Stanisław Lem
Planeta Eden – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

O B S A H

I. Katastrofa	7
II. Neznámý svět	27
III. Vetřelec	60
IV. Objev	78
V. V pasti	102
VI. Labyrint	115
VII. Mauzoleum	131
VIII. Nové záhady	169
IX. Skleněná hradba	182
X. Skrytá kamera	209
XI. Atentát	217
XII. Astronom	226
XIII. Rozhovor	251
XIV. Krásná planeta Eden	279
Muž, který to vzal vážně (František Novotný)	291
Ediční poznámka	301

STANISŁAW LEM

**PLANETA
EDEN**

Ve výpočtech byla chyba. Nepřeletěli nad atmosférou, ale srazili se s ní. Raketa probíjela vzduch s rachotem, od něhož praskaly bubínky. Vmáčknuti do lehátek cítili, jak jsou tlumiče stlačeny na doraz, přední obrazovky se potáhly plameny a zhasly, chomáč rozpálených plynů narážejících na špičku zaplavil vnější objektivy, brzdění bylo nedostatečné a opožděné. Navigační kabinu naplnil pach přehřáté gumy, pod tlakem decelerace ztráceli zrak i sluch, to byl konec, ale ani na to nemohl nikdo myslet, nedostávalo se jim síl, aby zvedli hrudník, nabrali dech, dělaly to za ně do posledního okamžiku pracující kyslíkové pulsátory, vhněly do nich vzduch jako do praskajících balonů. Vtom rachot utichl.

Rozsvítila se nouzová světla, po šesti z každé strany, lidé se svíjeli, nad ukazatelem pohonu červeně hořel poplašný signál, tabulka byla prasklá a smáčknutá jako harmonika, kousky izolace, střípky plexiskla se s šelestem přesýpaly po podlaze, nic nedunělo, všechno zaplavoval temný, mohutnicí svistot.

„Co se...“ zachroptěl Doktor a vyplivl gumový náustek.

„Lež!“ varoval ho Koordinátor, který upíral oči na poslední nepoškozenou obrazovku.

Raketa udělala několik kotrmelců, jako kdyby do ní třískl obléhatelský beran, nylonové sítě, do nichž byli zamotáni, zadrdněly jako struny, chvílku se všechno kolébalo jako na mrtvém bodě houpačky, která se postavila vzhůru nohama, a pak zaduněla rána.

Svaly, ztuhlé v čekání na poslední úder, povolily. Raketa, stojící na svislém sloupu tryskového ohně, sestupovala pomalu dolů, trysky konejšivě duněly, trvalo to několik minut, pak proběhl stěnami záchvěv. Vibrace byly čím dál silnější, jistě se rozkmitaly ložiskové závěsy turbín. Pohlédli na sebe. Nikdo nic neříkal. Věděli, že na tom, jestli se rotory nezavaří, jestli vydrží, záleží všechno.

Celá navigační kabina se otrásala, jako by do ní zvenku bušil šílenou rychlostí ocelový buchar. Silná vypouklá čočka poslední obrazovky se vmžiku pokryla hustou pavučinou trhlín, její fosforeskující kotouč zhasl, v matném, zdola dopadajícím svitu nouzových světel viděli své vlastní, zvětšené stíny na obličích stěnách, dunění přešlo v táhlý řev, pod nimi něco chrčelo, praskalo, štípalo se, trup rakety, zmítaný nestvůrnými smyky, se řítit, řítit, osleplý, mrtvý, skrčili se, zatajili dech, naprostá tma, chaos, vtom byla jejich těla odmrštěna na celou délku nylonových lan, nedosáhla však až k rozbitým přístrojovým deskám, o něž by se rozdrásala, zůstala viset šikmo a pomalu se houpala jako těžká kyvadla...

Raketa se převalila jako padající hora, ten rachot byl vzdálený a dutý, vymrštěné hroudy hlíny s lehkými nárazy sklouzly po vnějším pancíři.

Všecko se zastavilo. Pod nimi syčela potrubí, něco bublalo ohlušivě, rychle, čím dál rychleji, šum vytékající vody, smíšený s pronikavým sykotem, jako by na rozpálené pláty kapala nějaká tekutina.

„Žijeme,“ řekl Chemik. Řekl to v naprosté tmě. Nic neviděl. Visel ve svém nylonovém příkrovu jako v pytlí, ze čtyř stran uvázaném na provazech. Znamenalo to, že raketa leží na boku. Kdyby stála, bylo by lehátko vodorovně. Cosi cvaklo. Kalný, benzinový plamínek starého Doktorova zapalovače.

„Posádka?“ zeptal se Koordinátor. Jedno lano jeho sítě prasklo, otáčel se zvolna, bezmocně. Natahoval ruku skrz oko nylonového kokonu, ale nadarmo se pokoušel zachytit něčeho, co by vyčnívalo ze stěny.

„První,“ řekl Inženýr.

„Druhý,“ ozval se Fyzik.

„Třetí,“ hlas Chemika.

„Čtvrtý,“ promluvil Kybernetik. Držel se za čelo.

„Pátý,“ skončil Doktor.

„Všichni. Gratuluju.“ Koordinátorův hlas byl klidný. „Automaty?“

Odpovědí bylo ticho.

„Automaty!“

Ticho.

Zapalovač začal Doktora pálit do prstů. Zhasl jej. Zás zavládla tma.

„Vždycky říkám, že jsme z lepšího materiálu,“ prohlásil ve tmě Doktor.

„Máte někdo nůž?“

„Já mám. Přeříznout lana?“

„Můžeš-li vylézt a nerozříznout je, bylo by to lepší. Já nemůžu.“

„Zkusím to.“

Bylo slyšet, jak sebou někdo zmítá, zrychleně dýchá, něco narazilo, ozvalo se skřípnutí skla.

„Jsem dole. To znamená – na stěně,“ řekl Chemik. Jeho hlas vycházel ode dna tmy. „Doktore, posviť na chvilku, pomůžu vám.“

„Ale hod' sebou. Dochází mi benzin.“

Zapalovač opět zableskl. Chemik něco kutil u Koordinátora kokonu, stačil dosáhnout jen k jeho nohám. Konečně se mu podařilo částečně rozříznout postranní zip a Koordinátor

těžce dopadl na nohy. Ve dvou jim šla práce rychleji od ruky. Za chvíli už všichni stáli na šikmo spadající stěně navigační kabiny, vyložené polopružnou hmotou.

„Čím začneme?“ zeptal se Doktor. Přitiskl k sobě okraje rány na čele Kybernetika a přiložil na ni náplast. Měl ji v kapse. Vždycky s sebou nosil zbytečné věci.

„Zjištěním, jestli se nám podaří vylézt ven,“ odpověděl Koordinátor. „Předně musíme mít světlo. Copak? Už? Doktore, posviť mi sem, třeba je proud v přívodech přístrojové desky nebo v centrále poplašné signalizace.“

Tentokrát vykřesal zapalovač jenom jiskry. Doktor škrtal o kolečko, až si sedřel kůži z prstu, blýskal těsně nad troskami roztráštěné desky, ve které se prohrabávali klečící Koordinátor s Inženýrem.

„Je?“ zeptal se Chemik, který stál vzadu, poněvadž pro něho už nebylo místo.

„Zatím nic. Nemáte někdo zápalky?“

„Zápalky jsem viděl naposled před třemi lety. V muzeu,“ promluvil Inženýr huhňavě, jak se právě snažil strhnout zuby izolaci z konce drátu. Koordinátorovy dlaně, které utvořily mističku, osvětlila malá modrá jiskřička.

„Je,“ řekl. „Teď nějakou žárovku.“

Jednu nepoškozenou objevili ve výstražné kontrolce nad postranní deskou. Bodavé světélko ozářilo navigační kabinu, podobnou šikmo vzhůru stoupajícímu potrubí s kuželovitými stěnami. Vysoko nad nimi, v tom, co teď tvořilo strop, se rýsovaly uzavřené dveře.

„Dobrých sedm metrů,“ řekl Chemik melancholicky. „Jak se tam dostaneme?“

„Viděl jsem kdysi v cirkuse živou pyramidu, pět lidí, jeden na druhém,“ poznamenal Doktor.

„To je pro nás trochu obtížný kousek. Dostaneme se tam po

podlaze,“ namítl Koordinátor. Vzal si od Chemika nůž a začal vyřezávat široké vruby v houbovitém potahu kabiny.

„Schody?“

„Ano.“

„Co je Kybernetik tak zticha?“ podivil se najednou Inženýr. Seděl na troskách rozbité rozvodné desky a přikládal malý ampérmetr k povytaženým kabelům.

„Ovdověl,“ odpověděl Doktor s úsměvem. „Co je Kybernetik bez automatů?“

„Ještě je rozchodím,“ odsekl Kybernetik. Díval se do děr po vytlučených obrazkách. Elektrické světlo pomalu žloutlo – bylo čím dál matnější a bledší.

„Akumulátory taky?“ zabroukl Fyzik. Inženýr vstal.

„Vypadá to na to.“

Po čtvrt hodince vyrazila šestičlenná expedice do nitra, či spíš na vrchol rakety. Napřed se dostali do chodby a z ní do jednotlivých místností. V Doktorově kabině našli starou bakterku. – Doktor rád shromažďoval spousty věcí v denním životě zbytečných. Vzali ji s sebou. Všude nalézali spoušť. Nábytek, upevněný k podlaze, se nerozbil, ale z přístrojů, nástrojů, pomocných dopravních prostředků a zásob vznikla jakási neuvěřitelná kaše, v níž se brodili nad kolena.

„A teď se pokusíme dostat ven,“ prohlásil Koordinátor, když se zase octli v chodbě.

„A skafandry?“

„Jsou v přechodové komoře. Těm se teoreticky nemělo nic stát. Ale skafandry jsou zbytečné, Eden má obstojnou atmosféru.“

„Byl tady vůbec někdo?“

„Ano, před desíti nebo jedenácti lety kosmická sonda z průzkumné výpravy, tenkrát, když zmizel se svou raketou Altair. Vzpomínáte?“

„Ale z lidí nikdo?“

„Ne, nikdo.“

Vnitřní závěr komory ležel šikmo nad jejich hlavami. Podivný první dojem, způsobený tím, že se známými prostorami procházelo v úplně novém seskupení – stěny teď byly podlahami a stropy stěnami –, pozvolna mizel.

„Tady se opravdu neobejdeme bez té živé pyramidy,“ prohlásil Koordinátor. Řádně posvítíl Doktorovou baterkou na závěr. Světelná skvrna jej obešla kolem dokola. Závěr hermeticky přiléhal.

„Nevypadá nejhůř,“ konstatoval Kybernetik s hlavou zvednutou vzhůru.

„To tedy ne,“ souhlasil Inženýr. Řekl si v duchu, že nestvůrná síla, která zmáčkla nosné výztuhy tak, že se rozsypala ústřední přístrojová deska, která byla zasazena mezi ně, mohla rovněž zablokovat závěr, ale nechal si tu myšlenku pro sebe. Koordinátor se podíval po očku na Kybernetika a už už mu chtěl říci, aby se sehnul a stoupl si ke zdi, když si vzpomněl na hromady zkrouceného kovu, které viděli v síni automatů, a požádal o to Chemika.

„Stoupni si rozkročmo, s rukama opřenýma o kolena, tak to budeš mít nejlepší.“

„Vystupovat v cirkusu, to byl můj sen. Odjakživa!“ ujistil ho Chemik a sklonil se. Koordinátor mu postavil jednu nohu na rameno, odrazil se a napřímil a konečky prstů přitiskl na stěnu. Pak sáhl po kyjovitě rozšířené hlavici chromované páky.

Zatáhl, pak škulbl a konečně se na ni pověsil. Se skřípotem páka povolila, jako by byl mechanismus zámku plný skelného prachu. Urazila čtvrtinu své dráhy a uvázla.

„Taháš to správným směrem?“ zeptal se Doktor, který zdo-la svítil baterkou. „Raketa leží.“

„Počítám s tím.“

„Silněji by to nešlo?“

Koordinátor neodpověděl. Visel zády ke zdi a jednou rukou se držel páky. Pomalu se pokoušel chytit se druhou rukou. Bylo to velice nesnadné, ale nakonec se mu to podařilo. Když tam nyní visel – jako na hrazdě –, přitáhl nohy k tělu a opatrně, aby nenakopl Chemika, choulícího se pod ním, se pokusil o vzpor na páce. Když se mu to podařilo, spustil se celou vahou těla prudce dolů. Hekl, když narazil tělem o stěnu.

Páka zaskočila do vrubu s pekelným skřípotem. Vnitřní závora byla volná.

„Šlo to jako po másle,“ radoval se Fyzik.

Inženýr mlčel. Věděl své. Teď se pustili do otvírání závěru, což byl úkol obtížnější, Inženýr se ho pokusil uvést do pohybu zmáčknutím rukojeti hydraulického mechanismu, ale už předem věděl, že z toho nic nebude. Potrubí na mnoha místech popraskalo a všechna kapalina z něho vytekla. Ruční kruhový volant nad nimi zazářil jako aureola, když Doktor obrátil baterku vzhůru. Na jejich gymnastické možnosti byl trochu vysoko – víc než čtyři metry.

Začali snášet ze všech prostor polámané aparáty, podušky, knihy – zvláště prospěšná se ukázala knihovna a v ní atlasy hvězdného nebe, neobyčejně velké a tlusté. Stavěli z nich pyramidu jako z cihel. Navršení dvoumetrové hranice jim zabralo téměř hodinu. Jednou se část sesula a od té chvíle začali pracovat systematicky – pod velením Inženýra.

„Tělesná práce je přece jen strašná věc!“ funěl Doktor. Svítilna vězela v otvoru klimatizátoru a ozařovala jim cestu, když běhali do knihovny a vraceli se zpět obtíženi knihami.

„V životě mě nenapadlo, že by při letu ke hvězdám mohly panovat tak primitivní podmínky,“ řekl Doktor udýchaně. On jediný ještě mluvil. Konečně Koordinátor, přidržován svými druhy, vystoupil opatrně na navršený jehlan a dotkl se prsty kola.

„Málo,“ řekl. „Schází mi pět centimetrů, vyskočit nemůžu, nebo se mi to všechno rozjede...“

„Mám tady zrovna *Teorii nadsvětelných letů*,“ řekl Doktor a potěškával svazek v ruce. „Bude to tak akorát, řekl bych.“

Koordinátor pevně sevřel kolo. Svítili mu baterkou. Jeho stín se třepotal na bílé ploše z plastiku, který pokrýval to, co nyní bylo stropem. Vtom se hora knih pohnula.

„Pozor,“ zasykl Fyzik.

„Nemám se oč opřít,“ vyrazil z přiškrceného hrdla Koordinátor. „Podržte to tam... Krucinál!“ zaklel. Kolo mu vyklouzlo z rukou, okamžik balancoval na vrcholku, nakonec získal rovnováhu. Nikdo se už nahoru nedíval, chytili se za ruce a ze všech stran svírali vratkou stavbu z knih, aby se nerozjela.

„Jenom, prosím tě, neklej, jak s tím jednou začneme, nebudeme vědět, kdy přestat,“ varoval ho zdola Doktor.

Koordinátor znovu uchopil kolo. Vtom se ozvalo táhlé zaskřípění následované dutým lomozem sesouvajících se knih. Koordinátor nad nimi visel ve vzduchu, ale kolo, kterého se chytil, udělalo celý obrat.

„A tak dále, ještě jedenáctkrát,“ řekl, když přistál na tom knižním rumišti.

Po dvou hodinách boj se závěrem vyhráli. Sotva se pootevřel, vyrazili sborový triumfální řev.

Otevřený závěr sahal do poloviny výše chodby a tvořil tak jakousi vodorovnou plošinku, po níž bylo možno vystoupit bez zvláštních potíží do přechodové komory.

Skafandry našli v ploché skříni ve stěně v bezvadném stavu. Skříň teď ležela vodorovně. Chodili po jejích dveřích.

„Vyjdeme všichni, nebo jak?“ zeptal se Chemik.

„Napřed se pokusíme otevřít vstupní dveře...“

Zapadly tak pevně, jako by tvořily s trupem rakety jednolitý celek. Pákami se nedalo hnout, přestože se do nich svorně

opřelo všech šest astronautů. Pak se pokoušeli uvolnit západky, cloumali jimi střídavě hned na tu, hned na druhou stranu – ani se nehnuly.

„Ukazuje se, že doletět není nic – nejtěžší někdy bývá vystoupit,“ pronesl moudře Doktor.

„Hlavně neztratit humor, gratuluju,“ vycedil přes zuby Inženýr. Z čela se mu pot řinul do očí. Posadili se na dveře zabudované skříně.

„Mám hlad,“ přiznal v nastalém tichu Kybernetik.

„V takovém případě je nejlépe se najíst,“ prohlásil Fyzik a nabídl se, že zajde do zásobárny.

„Raději do kuchyně. V chladničce možná něco...“

„Sám na to nestačím. Musíme přeházet dobré půl tuny šrotu, abychom se k zásobám dostali. Kdo se hlásí dobrovolně?“

První se zvedl Doktor, Chemik vstával trochu váhavě. Když jejich hlavy zmizely za okrajem pootevřeného uzávěru a když zhasl poslední odlesk baterky, kterou si vzali, řekl Koordinátor tlumeným hlasem:

„Nechtěl jsem o tom mluvit... Je ti víceméně jasné, jak jsme na tom?“

„Ano,“ řekl Inženýr do černé tmy před sebou. Dotkl se nataženou rukou Koordinátorovy nohy a neodtáhl prsty. Potřeboval ten dotek.

„Myslíš, že se vstupní dveře nedají vyříznout?“

„Čím?“ zeptal se Inženýr.

„Hořákem, elektrickým nebo plynovým. Máme autogen a...“

„Už jsi slyšel o autogenu, který vyřezal čtvrt metru keramitu? Člověče!“

Mlčeli. Z nitra rakety se jako z železného sklepení ozývalo duté řinčení.

„Tak co? Co?!“ řekl podrážděně Kybernetik. Slyšeli, jak zapraštěly klouby. Vstal.

„Posad se,“ řekl Koordinátor mírně, ale pevně.

„Myslíš, že... se dveře svařily s pancířem?“

„Snad ani ne,“ namítl Inženýr. „Víš ty vůbec, co se stalo?“

„Přesně ne. Vlétli jsme kosmickou rychlostí do atmosféry tam, kde neměla být. Proč? Automat se nemohl zmýlit.“

„Automat se nezmylil. My jsme se zmýlili,“ říkal Koordinátor. „Zapomněli jsme na korekci pro ohon.“

„Pro jaký ohon? Co to povídáš?“

„Na ohon z plynů. Za každou planetou, která má atmosféru, se táhne v opačném směru, než se planeta pohybuje. To jsi nevěděl?“

„Ach ano, ano. Vlétli jsme do toho ohonu? Ten přece musí být strašně řídký...“

„Deset na minus šestou,“ odpověděl Koordinátor, „nebo tak něco, ale letěli jsme přes sedmdesát kilometrů za vteřinu, chlapečku. Přibrzdilo nás to jako zeď, to byl ten první náraz, vzpomínáš...“

„Ano,“ pokračoval Inženýr, „a když jsme pronikli do stratosféry, letěli jsme ještě deset, nebo možná dvanáct kilometrů za vteřinu. Měla se vlastně úplně rozsypat, je to div, že vydržela.“

„Raketa?“

„Je propočítána na dvacetinásobné přetížení, ale než praskla obrazovka, viděl jsem na vlastní oči, jak ručička vyskočila ze stupnice. Stupnice má rezervu na třicet.“

„A my?“

„A co... my?“

„Jak jsme to my mohli vydržet. Říkáš, že byla stálá decele-race třicet g?“

„Ne stálá. Ve špičkách určitě. Brzdící trysky přece ze sebe vydaly všechno. Proto došlo k pulsaci.“

„Ale automaty ji vyrovnaly, a nebyť turbokompresorů...“

řekl Kybernetik s náznakem vzdoru v hlase. Zmlkl, uvnitř rakety se něco s řinkotem kutálelo, jako kdyby se po plechu valily železné obruče. Ticho.

„Co chceš od kompresorů,“ řekl Inženýr. „Až přijdeme do strojovny, ukážu ti, že pracovaly pětkrát víc, než mohly. To jsou přece jenom výpomocné agregáty. Napřed jim to vylágrovalo ložiska, a když došlo k pulsaci...“

„Myslíš k rezonanci?“

„K rezonanci taky. Měli jsme se vlastně rozmáznout v délce několika kilometrů, jako ten nákladřák na Neptunu, víš? Přesvědčíš se sám, až uvidíš strojovnu. Můžu ti říct rovnou, co tam je...“

„Nejsem nijak žhavý, abych viděl strojovnu. Hergot, co že tak dlouho nejdou? Je tma, až bolí oči.“

„Světlo mít budeme, neboj se,“ řekl Inženýr. Ještě pořád, jakoby bezděčně, měl špičky prstů opřeny o chodidlo Koordinátora, který se nehýbal a mlčel.

„A do strojovny půjdeme, jen tak, z dlouhé chvíle. Co jiného budeme mít na práci?“

„Myslíš vážně, že se odtud nedostaneme?“

„Ne, dělám si legraci. Taková legrace, to je moje.“

„Nech si to,“ řekl Koordinátor. „Zaprvé, je tady nouzový východ...“

„Člověče! Nouzový východ je přesně pod náma. Raketa se musela pořádně zapíchnout, nemáme nejmenší jistotu, jestli vůbec ty dveře trčí nad zemí...“

„Co na tom? Máme nářadí, můžeme vykopat tunel.“

„A nákladní?“ řekl Kybernetik.

„Zaplavený,“ vysvětlil Inženýr lakonicky. „Podíval jsem se do kontrolní šachty. Jistě praskla některá z hlavních nádrží, jsou tam nejmíň dva metry vody. Pravděpodobně radioaktivní...“

„Jak to víš?“

„Vím. Je to vždycky tak. První praskne chlazení reaktoru, to nevíš? Ten nákladní východ pusť radši z hlavy. Musíme vylézt tudy, jestli...“

„Vykopáme tunel,“ opakoval Koordinátor tiše.

„Teoreticky je to možné,“ souhlasil Inženýr nečekaně. Umlkli. Bylo slyšet blížící se kroky, v chodbě pod nimi se rozsvětlo, zavřeli oslněné oči.

„Šunka, suchary, jazyk, nebo co to je v tamhleté konzervě. Všecko ze železných zásob! Tady je čokoláda a tady termosky.“

„Podejte to nahoru!“ obrátil se Doktor na ostatní, zatímco se drápal na závěr. Svítil jim baterkou, když vystupovali do komory a skládali konzervy. Přinesli také plastické talíře.

Při světle baterky mlčky jedli.

„Termosky jsou celé?“ podivil se najednou Kybernetik. Nalévali si do pohárku kávu.

„Je to zvláštní, ale jsou. S konzervami to není nejhorší. Ale mrazírna, lednička, sporáky a malý syntetizátor, sterilizační aparatura, vodní filtry – všecko napadrt.“

„Sterilizační aparatura taky?“ řekl znepokojeně Kybernetik.

„Taky. Třeba by se dala opravit, kdyby bylo čím. Ale to je bludný kruh, abychom uvedli do chodu i ten nejprostší opravářský poloautomat, potřebujeme proud, abychom měli proud, musíme opravit agregát a na to potřebujeme poloautomat.“

„Poradili jste se zatím, mistři techniky? Tak co? Kde září paprsek naděje?“ zeptal se Doktor, který si tlustě mazal suchary máslem a kladl na ně plátky šunky. Nečekal na odpověď a pokračoval:

„Jako kluk jsem o astronautice přečetl myslím víc knížek, než váží celá ta naše nebožka dohromady, a přesto jsem našel ani jeden příběh, žádnou historku, ba ani anekdotu

o něčem podobném tomu, co potkalo nás. Proč – to nepochopím!“

„Protože to není zábavné,“ vysvětlil Kybernetik s úmyslem ho popíchnout.

„Ano, to je úplná novinka, meziplanetární robinzoni,“ řekl Doktor. Zašrouboval termosku. „Až se vrátím, pokusím se to popsat, nakolik mi to talent dovolí.“

Nastalo hluboké ticho. Sbírali konzervy, až Fyzik přišel na nápad, aby je schovávali do skříně na skafandry. Ustoupili tedy ke stěně, protože jinak se dveře v podlaze otevřít nedaly.

„Víte co, slyšeli jsme jakési podivné zvuky, když jsme se hrabali v zásobárně,“ řekl Chemik.

„Jaké zvuky?“

„Takové – pískání a praskání, jako kdyby nás něco drtilo.“

„Myslíš, že se na nás zřítila celá skála?“ zeptal se Kybernetik.

„To je něco docela jiného,“ vpadl Inženýr. „Při vniknutí do atmosféry se vnější plášť rozpálil na neobyčejně vysokou teplotu, na špičce se možná dokonce roztavil, a teď části konstrukce chladnou, smršťují se, na různých místech vzniká vnitřní napětí a odtud ty zvuky – pst, je to slyšet i teď, dávejte pozor...“

Umlkli. Baterka, položená nad vchodem, osvětlovala plochým kruhem pouze tváře. V raketě se ozval táhlý hvizd, několik krátkých, slábnoucích praskavých zvuků a ticho.

„Třeba je to nějaký automat?“ řekl Kybernetik s nadějí v hlase.

„Viděls přece sám.“

„Ano, ale nepodívali jsme se do rezervních výklenků.“

Kybernetik se naklonil do tmavé chodby na samém okraji záklopy a vykřikl:

„Rezervní automaty!“

V uzavřeném prostoru hlas zaburácel. Odpovědělo ticho.

„Pojď sem, prozkoumáme řádně východ,“ řekl Inženýr. Klekl před mírně prohloubenou desku, přiblížil oči k zárubni, osvětloval ji centimetr po centimetru. Přejížděl tak skvrnou světla podél těsnění, které popraskalo jemnou sítí trhlinek. „Uvnitř se nic neroztavilo. Ostatně, žádný div, keramit je velice špatný vodič tepla.“

„Co zkusit to ještě jednou?“ navrhl Doktor a položil ruku na kolo.

„Nemá to cenu,“ namítl Chemik.

Inženýr sáhl na dveře a vyskočil rovnýma nohama.

„Hoši! Potřebujeme vodu! Moře studené vody!“

„Nač?“

„Dotkněte se závěru – horký, co?!“

Několik vztažených rukou se ho dotklo.

„Skoro pálí,“ řekl kdosi.

„To je naše štěstí!“

„Jak to?“

„Trup je rozpálený, roztáhl se, a dveře taky. Když je budeme ochlazovat, smrští se a půjdou třeba otevřít.“

„Voda je k ničemu. Možná že ještě máme led. Měl by být v mrazicích boxech,“ řekl Koordinátor.

Jeden po druhém seskakovali na dno chodby, která duněla dusotem běžících nohou.

Koordinátor s Inženýrem zůstali u vchodu.

„Povolí?“ řekl tiše, jako pro sebe.

„Pokud se neroztavily,“ zabroukl Inženýr. Rozpjatýma rukama jezdil po zárubni a zkoušel její teplotu. „Keramit začíná měknout při teplotě vyšší než tři tisíce sedm set stupňů. Nevšiml sis, kolik měl plášť na konci?“

„Na konci ukazovaly všechny ciferníky, co je napadlo. Když jsme zůstali stát na brzdících tryskách, bylo to, jestli se nemýlím, dva a půl.“

„Dva a půl tisíce stupňů, to by ještě šlo!“

„Ano, ale pak.“

Těsně nad odklopeným uzávěrem se objevila rozpálená tvář Chemika. Svítilnu měl připnutou na krku, kolébala se, světlo poskakovalo na kouscích ledu, které trčely z kbelíku. Podal jej Koordinátorovi.

„Počkej, ty... Jak to vlastně budeme ochlazovat...?“ zeptal se Inženýr ustaraně.

„Moment,“ řekl Chemik a zmizel ve tmě.

Zase se ozvaly kroky. To Doktor přinesl dva kbelíky vody, v níž plaval led. Chemik svítil. Doktor společně s Fyzikem polévali dveře vodou. Stékala na podlahu, do chodby. Kybernetik přinesl kbelík jemně rozdrčeného ledu a šel pro další. Když polévali dveře podesáté, zdálo se jim, že něco slyší – slabounké vrzání. Vyrázili radostný výkřik. Objevil se Inženýr. Nesl velký reflektor ze skafandru, upevněný popruhy na prsou. Hned se rozjasnilo. Inženýr hodil na podlahu náruč plastických desek z navigační kabiny. Začali dveře systematicky obkládat kousky a úlomky ledu, přidržovali je plastikem, nafukovacími poduškami, knihami, které zatím přinášel Fyzik. Konečně, když už stěží mohli narovnat záda a z ledové hradbičky skoro nic nezbylo – tak rychle tála při styku s rozpálenou plotnou východu –, Kybernetik uchopil oběma rukama volantovou matici a pokoušel se ji otočit.

„Počkej, ještě ne!“ vykřikl dopáleně Inženýr, ale kolo se kupodivu snadno otočilo. Všichni vyskočili. Otáčelo se čím dál tím rychleji. Inženýr uchopil vprostředku rukojeť trojnásobné závory, která přidržovala dveře, a trhl jí. Ozval se zvuk, jako když praskne tlustá skleněná deska. Vstupní dveře je přimáčkly, napřed lehce, pak udeřily nejbližše stojící a z tmavého otvoru se s rachotem vyvalila tmavá lavina a po kolena zasykala ty, kdo stáli proti vchodu. Chemika a Koordinátora, kteří

byli nejbliž, to odhodilo stranou. Dveře přimáčkly Chemika k boční stěně, takže se nemohl hnout, ale nijak mu neublížily. Koordinátor taktak v posledním okamžiku uskočil a divže neporazil Doktora. Stáli bez hnutí. Doktorova baterka, zasypaná, zhasla, svítil pouze reflektor na Inženýrově hrudi.

„Co je to?“ řekl Kybernetik přiškrceným hlasem. Stál za všemi, poslední, na okraji plošinky.

„Vzorek planety Eden,“ odpověděl Koordinátor. Pomohl Chemikovi vylézt zpod otevřených dveří.

„Ano,“ dodal Inženýr, „celý východ je zasypáný, museli jsme se pořádně zapíchnout do země!“

„To je první přistání pod povrchem planety, pravda?“ zeptal se Doktor. Vtom se všichni dali do smíchu, Kybernetik se tak zakuckal, až mu vhrkly do očí slzy.

„Nech si to!“ vykřikl ostře Koordinátor. „Nebudeme tu přece stát do rána. Pro nástroje, hoši, musíme se vyhrabat ven.“

Chemik se sehnul a zvedl těžký, upěchovaný kus hlíny z hromady, která vyrostla na podlaze před vchodem. Hlína vězela i v oválném otvoru, tu a tam se po stěnách vaku až do chodby kutálely mastně se lesknoucí, černavé hroudy.

Ustoupili od vchodu, na plošině už nezbylo ani tolik místa, aby se mohli posadit. Koordinátor a Inženýr seskočili dolů jako poslední.

„Jak hluboko jsme se tak asi zabořili?“ zeptal se Koordinátor polohlasně Inženýra. Šli chodbou vedle sebe. Daleko před nimi zářila rychle se pohybující skvrna světla. Inženýr dal reflektor Chemikovi.

„Jak hluboko...? To záleží na příliš mnoha činitelích. Tagerssen se zarazil do země na osmdesát metrů...“

„Ano, ale co zbylo z něho a z rakety!“

„A ta sonda z Měsíce? Aby ji vyhrabali, museli štolu vysekávat ve skále. Ve skále!“

„Na Měsíci je pemza...“

„Jak můžeš vědět, co je tady?“

„Viděls přece, vypadá to na slín.“

„U vchodu. Ale dál?“

S nástroji to bylo velice špatné. Jako všechny rakety pro dál-
né lety i ta jejich měla na palubě dvě série automatů a dálko-
vě řízených poloautomatů pro povrchové i podzemní práce,
jaké jen mohou vyžadovat různorodé podmínky na planetách.
Avšak tyto stroje nefungovaly a bez přívodu proudu nebylo
ani pomyslení, že by je mohli uvést do chodu. A jediný větší
mechanismus, který měli k dispozici, exkavátor poháněný ato-
movým mikroreaktorem, také potřeboval elektřinu, aby mohl
být nastartován. Ukázalo se, že si nezbytně musejí vyrobit do-
cela primitivní nástroje, lopaty a krumpáče. Ale i to narazilo
na nesmírné obtíže. Po pěti hodinách dřiny se posádka vracela
chodbou k přechodové komoře a nesla tři zploštělé a na konci
ohnuté motyky, dvě ocelové tyče a táhla za sebou velké pláty
plechu, které měly sloužit jako výztuže stěn výkopu. Kromě
věder bylo na vynášení hlíny upraveno několik velkých plas-
tikových beden tím, že do nich byly navlečeny ze dvou stran
krátké, duralové trubky jako nosidla.

Šestnáct hodin uplynulo od katastrofy a všichni padali úna-
vou. Doktor rozhodl, že se musejí prospat, aspoň několik ho-
din. Ale napřed bylo nutno upravit nějaká lůžka, třeba provi-
zorní, protože kóje v ložnicích, přimontované k podlaze, teď
visely svisele. Rozšroubování by je stálo příliš mnoho práce,
odnesli si tedy do knihovny, která nejméně utrpěla – skoro
polovinu knížek vynesli už předtím na chodbu –, nafukovací
matrace a všichni na ně klesli jako podřatí.

Brzy se ukázalo, že kromě Chemika a Inženýra nikdo ne-
může usnout. Doktor proto znovu vstal a odešel se svítilnou
hledat prášky na spaní. Trvalo mu to skoro hodinu, protože

si musel cestu do ošetřovny prorazit přes skříň, zavalenou hromadou napadrt' rozbitých přístrojů a kalibrovaných nádob. Všecky vypadaly z nástěnných skříní a zabarikádovaly přístup ke dveřím. Konečně – jeho hodinky na zápěstí ukazovaly čtyři hodiny palubního času – byly tablety na spaní rozdány, světlo zhasnuto a zakrátko naplnilo tmavou místnost neklidné oddechování.

Probudili se nečekaně brzo, skoro všichni až na Kybernetika, který spolkl příliš velkou dávku tabletek a byl jako opilý. Inženýr si zase naříkal na ostrou bolest v rameni. Doktor tam zjistil bolestivou zhmožděninu. Inženýr si asi pochroumal kloub, když zápasil s pákami vstupních dveří.

Nálada byla pochmurná. Skoro nikdo nemluvil, dokonce ani Doktor. Ke zbytkům zásob v tlakové komoře se nemohli dostat, protože na dveřích skříně se skafandry se tyčila obrovská hromada sutí, a tak Fyzik a Chemik zašli ještě jednou do kuchyňské zásobárny, odkud se vrátili s konzervami. Když se pustili do hloubení tunelu, bylo devět.

Práce pokračovala hlemýždím tempem. V oválném otvoru vchodu se člověk nemohl pořádně rozmáchnout; jedni zaráželi motyky do upěchovaných vrstev hlíny a ti, co stáli vzadu, ji vynášeli do chodby. Po zralé úvaze se rozhodli sypat hlínu do navigační kabiny, protože ležela nejbližší a nebylo tam nic, co by v dohledné budoucnosti mohli potřebovat.

Po čtyřech hodinách práce byla navigačka po kolena zasypaná vynášenou hlínou a tunel byl sotva dva metry dlouhý. Slín byl udusaný, ne že by byl tvrdý, ale hroty motyk a tyčí v něm vážly a železné násady, které kopáči příliš prudce vyvraceli, se ohýbaly – nejlépe obstála ocelová motyka v ruce Koordinátora.

Inženýr se pořád bál, aby se strop z hlíny nezačal propadat, a zvláště pečlivě se staral o vyztužování. Kvečeru, když uma-

zaní hlínou zasedli k jídlu, se tunel, vedoucí od vchodu příkře vzhůru, téměř pod sedmdesátistupňovým úhlem, zavrtal do hlíny sotva na pět a půl metru.

Inženýr se ještě jednou podíval do kontrolní šachty, kterou se bylo možno dostat do nejnižšího patra, kde, třicet metrů od hlavního vchodu, směrem k zádi, byla v pancíři nákladní vrata, ale uviděl pouze černou hladinu vody – stála výš než včera, nějaká nádrž zřejmě ještě tekla a její obsah sem pomalu prýštil. Voda – zjistil si to okamžitě malým geigerem – byla radioaktivní, a tak šachtu hermeticky uzavřel a vrátil se k druhům, ale o svém objevu se slovem nezmínil.

„Půjde-li to dobře, dostaneme se ven zítra, půjde-li to hůř – za dva dny,“ prohlásil Kybernetik, když popíjel třetí pohárek kávy z termosky. Všichni mimořádně mnoho pili.

„Jak to víš?“ podivil se Inženýr.

„Tak to nějak cítím.“

„Má intuici, která chybí jeho automatům,“ zasmál se Doktor.

Jak den plynul, byl v čím dál lepší náladě. Když ho ostatní vystřídali na předku, obíhal místnosti rakety, a tak obohatil posádku o dvě magnetoelektrické svítilny, strojek na stříhání vlasů, vitaminovou čokoládu a celý stoh ručníků. Všichni byli umazaní hlínou, kombinézy měli samou skvrnu a čmouhu, a protože nešla elektřina, samozřejmě se ani neholili, ale strojkem na stříhání, který přinesl Doktor, opovrhli. On sám ho ostatně také nepoužil.

Celý příští den strávili kopáním tunelu.

Navigačka se naplnila natolik, že bylo čím dál těžší vsypávat hlínu dveřmi. Přišla řada na knihovnu. Doktor měl v tom směru jisté výhrady, ale Chemik, který nesl improvizovanou krosnu z plechového plátu, vysypal hromadu slínu na knihy bez rozmýšlení.

Tunel se otevřel zcela nečekaně. Hlína byla sice od jisté doby sušší a jakoby méně kompaktní, ale tento Fyzikův postřeh ostatní nepotvrdili. Slín, který vnášeli do rakety, jim připadal pořád stejný. Směna na předku, Inženýr a Koordinátor, převzala právě nástroje, ještě teplé od rukou, a zasadila první rány hroudám vystupujícím z beztvaré stěny, když vtom jedna zmizela a otvorem vnikl lehký závan atmosféry. Pocítili to jako mírný průvan – tlak venku byl o trochu vyšší než v tunelu, a tedy i v raketě. Motyka i ocelová tyč začaly pracovat horečně, hlínu už nikdo neodnášel, zbytek posádky, která nemohla pomáhat těm vpředu, protože na to bylo příliš málo místa, stál v semknutém hloučku vzadu. Po několika posledních ranách se Inženýr snažil vylézt ven, ale Koordinátor ho zadržel. Chtěl nejdříve rozšířit otvor. Nařídil také odnést poslední dávku hlíny do rakety, aby v tunelu nic nepřekáželo, a tak uplynulo ještě několik minut, než se šest lidí vysoukalo nepravdělným otvorem ven z rakety.

N E Z N Á M Ý
S V Ě T

Stmívalo se.

Otvor tunelu se černal v mírném svahu několik desítek metrů vysokého pahorku. Kousek pod nimi úbočí končilo. Dál, až k obzoru, nad nímž se třpytily první hvězdy, se táhla široká rovina. Tu a tam se ve značné dálce zvedaly jakési neurčité, štíhlé, stromům podobné útvary. Světla, které vydával už jen úzký pruh západu, bylo tak málo, že barvy krajiny splývaly v jednolitou šed'. Vlevo od nehnutě stojících mužů se šikmo k nebi tyčil obrovský, oblý trup rakety. Inženýr odhadl jeho délku na sedmdesát metrů, více než čtyřicet metrů se tedy zabodlo při pádu do svahu pahorku. V tomto okamžiku nikdo nevěnoval pozornost obrovské trubici, černě se odrážející proti nebi, zakončené bezmocně trčícími objímkami kormidelních trysek. Zhluboka se nadechli chladného vzduchu, prosyceného těžko popsatelným, neznámým a nepojmenovatelným zápachem, a mlčky hleděli do dálky. Teprve teď je zachvátil pocit naprosté bezmoci – železné násady motyk jako by jim samy vypadly z rukou. Stáli a bloudili pomalu očima po nezměrném prostoru, pustém, s obzorem rozplývajícím se ve tmě, s líně mžourajícími hvězdami nahoře.

„Polárka?“ zeptal se najednou Chemik hlasem mimoděk ztišeným a ukázal na nízkou, třepetající se, slabou hvězdičku na temném východním nebi.

„Ne, odtud ji není vidět, teď jsme... ano, jsme pod jižním pólem Galaxie. Okamžik... někde tu musí být Jižní kříž...“

S hlavami obrácenými vzhůru všichni upřeně hleděli na oblohu téměř již úplně černou, na níž jasně zářila souhvězdí. Začali vyslovovat jejich jména, ukazovali si na ně prsty a to je na chvílku vzpružilo. Hvězdy byly to jediné, co jim nebylo naprosto cizí nad touto mrtvou, pustou plání.

„Je čím dál chladněji, jako na poušti,“ řekl Koordinátor.

„To máš jedno, dnes už stejně nic neuděláme. Musíme se vrátit dovnitř.“

„Cože? Do té hrobky?“ rozčilil se Kybernetik.

„Bez té hrobky bychom tady zahynuli za dva dny,“ ohradil se chladně Koordinátor. „Nechovejte se jako děti.“

Neřekl už ani slovo, otočil se a odešel odměřeným, pomalým krokem k otvoru, jehož černá skvrna se sotva znatelně rýsovala o několik metrů výše ve svahu pahorku. Dal nohy dovnitř a spustil se dolů. Okamžik bylo ještě vidět jeho hlavu. Zmizela.

Zbylí na sebe mlčky pohlédli.

„Jdeme,“ zabroukl napůl tázavě, napůl jako pokyn Fyzik. Váhavě za ním vykročili. Když se první protahovali těsným otvorem, Inženýr, který stál jako poslední vedle Kybernetika, řekl:

„Všiml sis, jaký tady má vzduch podivný zápach?“

„Ano, jakýsi hořký... Znáš složení?“

„Podobné jako na Zemi, navíc je tam jakási složka, ale neškodná. Nepamatuji si... údaje jsou v té malé zelené knížce na druhé polici v knih-“

Umlkl, protože si vzpomněl, že sám zasypal knihovnu hromadami slínu.

„Aby do toho...“ řekl beze zloby, s velkým smutkem, a začal se spouštět do černé hlubiny. Na Kybernetika, který osaměl, padl najednou nepříjemný pocit. Nebyla to hrůza, ale tíživý pocit opuštěnosti, drtivé cizoty krajiny – kromě toho bylo v tom návratu do nitra hlinitého výkopu něco pokořujícího:

jako červi, řekl si v duchu, sklopil hlavu a vsoukal se do tunelu za Inženýrem. Ale nedalo mu to, když už byl po ramena v zemi, zadíval se vzhůru a rozloučil se pohledem s neklidně se třpytícími hvězdami.

Příštího dne chtěli někteří vynést ven zásoby, aby tam posnídali, ale Koordinátor se proti tomu postavil – nadělo by to, tvrdil, zbytečné komplikace. Jedli tedy ve světle dvou reflektorů pod křídlem vstupních dveří a popíjeli kávu, už docela vystydou. Vtom promluvil Kybernetik: „Poslyšte, jak to, že jsme po celou dobu měli dobrý vzduch?“

Koordinátor se usmál. Na vpadlých tvářích měl černé šmouhy.

„Láhve s kyslíkem jsou celé. Horší je to s čištěním. Jenom jeden samočinný filtr pracuje normálně – nouzový, chemický, protože všechny elektrické pochopitelně selhaly. Za takových šest sedm dní bychom se začali dusit.“

„Tys to věděl...?“ zeptal se pomalu Kybernetik.

Koordinátor neřekl nic, jenom jeho úsměv byl jakýsi jiný – na vteřinku skoro krutý.

„Co budeme dělat?“ zeptal se Fyzik. Umývali nádobí v kbelíku s vodou. Doktor je utíral jedním ze svých ručníků.

„Kyslík tu je,“ řekl Doktor a hodil talíř na hromadu ostatních, „to znamená, že je tady život. Víš o tom něco?“

„Celkem nic. Ta kosmická sonda posbírala vzorky atmosféry a to jsou celé naše vědomosti.“

„Jak to, ona ani nepřistála?“

„Ne.“

„No, to je fakticky moře vědomostí,“ řekl Kybernetik. Snažil se umýt si obličej lihem, který naléval z malé lahvičky na kousek vaty. Užitékové vody měli velice málo a druhý den už se nemyli. Fyzik si prohlížel odraz své tváře ve světle lampy a jako zrcadlo užíval vyleštěnou plochu klimatizátoru.

„Náhodou hrozně moc,“ odpověděl klidně Koordinátor. „Kdyby složení atmosféry bylo jiné, kdyby v ní nebyl kyslík, zabil bych vás.“

„Cože?“ Kybernetik divže nepustil láhev.

„A sebe taky, přirozeně. Neměli bychom naději ani jedna k miliardě. Teď máme.“

Zmlkli. „Je přítomnost kyslíku předpokladem existence rostlin a zvířat?“ zeptal se Inženýr.

„Nemusí být,“ odpověděl Chemik. „Na planetách obíhajících kolem Prokyonu je kyslík, ale nejsou tam ani rostliny, ani zvířata.“

„Tak co je tam?“

„Světlovní.“

„Lumenoidy, ty bakterie.“

„To nejsou bakterie.“

„To máš jedno,“ zasáhl Doktor. Schoval nádobí a ukládal plechovky s potravinami. „Teď máme skutečně jiné starosti. Nemůžeme uvést do chodu Ochránce?“

„Ochránce jsem ještě ani neviděl,“ přiznal se Kybernetik. „Nemůžeme se k němu dostat. Všechny automaty se utrhy ze svých držáků, vypadá to tam tak, že bychom potřebovali dvoutunový jeřáb, abychom všechen ten šrot odházeli. Leží až docela na dně.“

„Ale nějakou zbraň přece mít musíme!“ Kybernetik zvýšil hlas.

„Máme elektrojektory.“

„Rád bych věděl, čím je nabiješ.“

„Není v navigační kabině proud? Byl tam přece!“

„Není, zřejmě je zkrat v akumulátorně.“

„Proč nejsou elektrojektory nabitě?“

„Předpisy zakazují létat s nabitými,“ broukl otráveně Inženýr.

„K čertu s těmi před-“

„Mlč!“

Když zazněl Koordinátorův hlas, Kybernetik se obrátil a pokrčil rameny. Doktor odešel. Inženýr přinesl ze své kajuty lehký nylonový batoh a nastrkal do jeho kapes ploché konzervy s železnými zásobami potravin. Objevil se Doktor. Držel v ruce krátký, matový válec, zakončený kohoutkem.

„Co je to?“ ptal se se zájmem Inženýr.

„Zbraň.“

„Jakápak zbraň?“

„Uspávací plyn.“

Inženýr se dal do smíchu.

„Jak můžeš vědět, jestli se to, co na této planetě žije, dá uspat tvým plynem? A hlavně, jak se tím chceš bránit v případě útoku – to budeš dávat kapkovou narkózu?“

„V případě akutního nebezpečí budeš moct dát narkózu sám sobě,“ řekl Chemik. Všichni se smáli. Nejhlasitěji Doktor.

„Každý tvor, který dýchá kyslík, se tím dá uspat,“ řekl, „a pokud jde o obranu – podívej!“

Zmáčkł kohoutek pod hlavicí válce. Do tmavého otvoru chodby vystřelil jako jehla tenký pramínek okamžitě se vypařující kapaliny.

„No, když nemáme nic lepšího...“ řekl Inženýr vlažně.

„Jdeme?“ zeptal se Doktor a zastrčil válec do kapsy kombinézy.

„Jdeme.“

Slunce stálo vysoko, bylo malé, vzdálenější, ale i teplejší než pozemské. Jenomže nápadná jim byla jiná věc! Nebylo přesně kulaté. Dívali se na ně skulinami mezi prsty, přes tmavě rudý poloprůhledný papír, který sloužil jako ochranný obal proti záření na individuálních balíčcích.

„Je zploštělé v důsledku rychlé rotace kolem své osy, že?“ řekl Koordinátorovi Chemik.

„Ano. Podstatně líp to bylo vidět za letu, pamatuješ?“

„Možná, jenomže tehdy mi to bylo – abych tak řekl – srdečně fuk...“

Odvrátili se od slunce a všichni se podívali na raketu. Válcovitý bílý trup trčel šikmo z nízkého pahorku, do něhož se raketa zaryla. Podobal se hlavní gigantického děla. Plášť, mléčný ve stínu, stříbřitý proti slunci, se zdál neporušený. Inženýr poodešel k místu, kde se trup ztrácel v zemi, překročil zvýšený, spečený okraj valu, který jako límec vroubil korpus zabodnutý do svahu, a přejel rukou po desce pancíře.

„Docela solidní materiál, ten keramit,“ řekl.

„Kdybych se tak mohl podívat do trysek...“ pohlédl bezmocně vzhůru na ústí trysek, trčících nad úrovní planiny.

„Ještě si je prohlédneme,“ řekl Fyzik. „Teď... snad půjdem... Taková malá rekognoskace, že?“

Koordinátor vystoupil na vrcholek pahorku. Pospíšili za ním. Sluncem zalitá rovina se táhla na všechny strany, všude stejně hladká, okrová. V dálce se tyčily štíhlé tvary, kterých si všimli už včera, ale v ostrém světle bylo vidět, že to nejsou stromy. Nebe nad jejich hlavami, modré jako na Zemi, dostávalo na obzoru viditelně nazelenalé odstíny. Jemné cirusové mráčky táhly téměř nepozorovatelně k severu. Koordinátor určoval světové strany na malé buzole, kterou měl připnutou na zápěstí. Doktor se hluboko sehnul, kopal botou do hlíny.

„Pročpak tady nic neroste?“ řekl udiveným hlasem.

Všechny je to překvapilo. Opravdu, kam oko dohlédlo, holá rovina.

„Zdá se, že je to krajina, která se mění v step,“ řekl nejistě Chemik. „Tam v dálce – vidíte ty skvrny? – je obzor nějaký žlutější – tam, na západě. Předpokládám, že tam leží poušť, z níž sem vítr přináší písek. Ten pahorek je přece hlinitý.“

„No, o tom jsme se až moc dobře přesvědčili,“ řekl Doktor.

„Musíme si stanovit aspoň nejvšeobecnější plán výpravy,“ řekl Koordinátor. „Zásoby, které jsme si vzali, nám vystačí na dva dny.“

„Sotva, máme málo vody,“ vmísil se Kybernetik.

„Vodou musíme šetřit, dokud ji neobjevíme tady. Kde je kyslík, najde se i voda. Myslím, že budeme postupovat takto: od základny podnikneme řadu hvězdicových výpadů, při nichž budeme vždycky postupovat tak daleko, abychom se mohli bezpečně a bez přílišného spěchu vrátit.“

„Maximum třicet kilometrů jedním směrem,“ poznamenal Fyzik.

„Platí. Jde jenom o to, jaký má být ten první výpad do terénu.“

„Počkat,“ řekl Inženýr, který doposud stál o několik kroků stranou, jako by byl ponořen do neveselých myšlenek. „Nezdá se vám, že jednáme tak trochu jako blázni? Stihla nás katastrofa na cizí planetě. Podařilo se nám dostat se z rakety. Místo abychom se pustili do toho, co je nejdůležitější, místo abychom všechny své síly soustředili na opravy, na uvedení do chodu všeho, co půjde, na uvolnění rakety a tak dál – chodíme si na výlety. Beze zbraně, bez jakýchkoli ochranných prostředků, přestože nemáme ponětí, co nás může potkat...“

Koordinátor mu naslouchal mlčky. Jeho oči přecházely od jednoho okolostojícího na druhého. Všichni byli zarostlí, třídenní vous jim dodával už hodně zdivočelý vzhled. Inženýrova slova na ně zřejmě zapůsobila, ale nikdo nepromluvil, jako kdyby čekali na to, co řekne on, Koordinátor.

„Šest lidí raketu nevykope, Henryku,“ řekl a opatrně volil slova, „a ty to moc dobře víš. V takové situaci potřebuje spuštění sebemenšího agregátu čas, který vůbec nedovedeme odhadnout. Planeta je obydlená. Ale nic o ní nevíme. Před nehodou jsme ji ani neobletěli. Blížili jsme se od noční polokoule

a katastrofálním nedopatřením jsme vlétli do plynového ohonu. Při pádu jsme dorazili k čáře terminátoru, ležel jsem pod obrazovkou, která se rozbila poslední. Viděl jsem, nebo se mi aspoň zdálo, že jsem viděl, něco jako... město.“

„Proč jsi nám to neřekl?“ ptal se Inženýr pomalu.

„Vážně, proč?“ přitakal Fyzik.

„Protože to nevím jistě. Netuším ani, kterým směrem je hledat. Raketa rotovala. Ztratil jsem orientaci. Přesto je naděje, třeba nepatrná, že nám poskytnou nějakou pomoc. Raději bych o tom nemluvil, ale každý z nás to přece stejně dobře ví, celkově jsou naše vyhlídky nepatrné. Krom toho – potřebujeme vodu. Převážná část zásob vody zaplavila spodní patro a je... radioaktivní. A proto soudím, že si můžeme dovolit... jistě... riziko.“

„Souhlasím,“ řekl Doktor.

„Já taky souhlasím,“ připojil se Fyzik.

„Budiž,“ Kybernetik něco zabručel, poodešel o několik kroků a díval se k jihu, jako kdyby nechtěl slyšet, co řeknou ostatní.

Chemik přikývl, Inženýr nepromluvil, seběhl jenom z vršku, hodil si batoh na záda a zeptal se:

„Kterým směrem?“

„K severu,“ řekl Koordinátor. Inženýr vykročil, ostatní ho následovali. Když se po několika minutách ohlédli, nebylo pahorek už téměř vidět – jen trup rakety trčel proti nebi jako hlaveň pozičního děla.

Bylo velké vedro. Jak pochod pokračoval, jejich stíny se zkracovaly, boty se bořily do písku, bylo slyšet pouze pravidelný krok a zrychlený dech. Blížili se k jednomu z těch štíhlých tvarů, které v šeru považovali za stromy.

Zpomalili krok. Z temně šedé půdy vyrůstal svislý kmen, šedý jako sloní kůže, se slabým metalickým leskem. „Kmen“,

u země sotva silnější než mužská paže, přecházel nahoře v kalichovitou korunu, která se na vrcholku, asi dva metry nad zemí, ploše rozkládala. Nebylo vidět, je-li kalich nahoře otevřený, nebo ne. Stál úplně nehnutě. Lidé se zastavili několik metrů od podivného útvaru a Inženýr k němu impulsivně vykročil a už zvedal ruku, aby se dotkl „kmene“, když Doktor vykřikl: „Stůj!“

Inženýr bezděčně ustoupil. Doktor ho odtáhl za paži, zvedl ze země oblázek ne větší než fazole a vyhodil ho vysoko do vzduchu. Kamínek opsal ostrý oblouk a spadl přímo na mírně vlnitou, plochou korunu kalichu. Všichni sebou trhli, tak prudká a nečekaná byla reakce. „Kalich“ se zavlnil, zavřel, ozvalo se krátké zasyčení, jako když uniká plyn, a celý, horečně se teď třesoucí, našedlý sloup se propadl do země, jako kdyby byl vsán dovnitř. Vzniklý otvor na okamžik vyplnila rudohnědá pěnivá kaše, pak začala po jejím obvodu plavat zrníčka písku, škraloup byl čím dál hustší a za několik dalších vteřin nezbylo po otvoru ani stopy. Plocha písčité půdy byla hladká jako všude dokola. Ještě stáli plni úžasu, když Chemik vykřikl:

„Pohleďte!“

Ohlédli se. Před chvilkou stály kolem nich ve vzdálenosti několika desítek metrů tři nebo čtyři podobné, vysoké a štíhlé útvary – teď už tam nebyl ani jediný.

„Všecky se propadly?!“ zvolal Kybernetik.

Napínali zrak, ale po „kališích“ nebylo ani stopy. Slunce pájilo čím dál tím víc, vedro se stávalo nesnesitelným. Vykročili dál.

Po hodině se roztáhli v dlouhou karavanu. První šel Doktor, který teď nesl batoh, za ním Koordinátor. Průvod uzavíral Chemik. Všichni si porozepínali kombinézy, někteří si vyhrnovali rukávy; zaliti potem, s ústy vyprahlými, se zvolna vlekli rovinou. Na obzoru se objevil dlouhý vodorovný pruh.

Doktor zůstal stát a počkal na Koordinátora.

„Co myslíš, kolik jsme ušli?“

Koordinátor se podíval dozadu, proti slunci, kde zůstala raketa. Už ji nebylo vidět.

„Planeta má poloměr menší než Země,“ řekl. Odkáslal si, kapesníkem si otřel obličej. „Ušli jsme takových osm kilometrů,“ prohlásil.

Doktor sotva viděl skulinami v opuchlých víčkách. Na černých vlasech měl plátěnou čepičku, čas od času ji navlhčoval vodou z polní láhve.

„Stejně je to bláznovství, víš,“ řekl a nečekaně se usmál. Oba se teď dívali směrem, kde se ještě před nedávnem rýsovala nad samým obzorem raketa jako sotva viditelná šikmá čárka. Teď tam bylo vidět slabé obrysy „kalichů“, bledě šedě dálkou. Neznámo kdy se znovu vynořily. Ostatní je dohonili. Chemik hodil na zem srolované stanové plátno a usedl, či spíš na ně klesl.

„Nějak tady není vidět stopy té zdejší civilizace,“ řekl Kybernetik a prohledával kapsy. Našel vitaminové tabletky v pomáčkaném obalu a všem nabídl.

„Na Zemi bys takovou pustinu nenašel, vid’?“ dodal Inženýr. „Ani silnice, ani žádné – létací stroje...“

„Nečekáš, doufám, že zrovna tady najdeme věrnou kopii zemské civilizace?“ vybuchl Fyzik.

„Je to stálá soustava,“ začal Doktor, „a civilizace se na Edeu mohla vyvíjet déle než na Zemi, a tak...“

„Za předpokladu, že je to civilizace tvorů lidem podobných,“ skočil mu do řeči Kybernetik.

„Poslyšte, hoši, nezdržujme se tady,“ řekl Koordinátor. „Jdeme dál, za půl hodiny musíme dojít k tomu...“ ukázal na bledě fialový pás na obzoru.

„A co je to?“

„Co, to nevím, ale něco to bude. Třeba tam najdeme vodu.“

„Mně by zatím stačil stín,“ zasípal Inženýr. Vykloktal si v ústech a v krku douškem vody.

Zavrzaly popruhy batohů navlěkaných na záda, skupinka se znovu rozptýlila a pravidelným krokem se pohybovala přes písčinu. Prošli kolem několika „kalichů“ a nějakých větších stvolů, které vypadaly, jako by se opíraly o liány nebo popínavé rostliny spuštěné k zemi; ale žádný nestál blíž než na dvě stě metrů a jim se nechtělo odbočovat od linie pochodu. Slunce se blížilo k zenitu, když se krajina změnila.

Písku bylo čím dál méně – dlouhými mělkými hřbety se zpod něho vynořovala ryšavá, sluncem vyprahlá hlína. Místy ji porůstaly chomáčky šedého, mrtvého mechu. Pod dotykem bot prášily a rozpadaly se na zetlelou práchnivinu jako shořelý papír. Bledě fialový pás se viditelně dělil na dvě samostatné skupiny nízkých útvarů, takže když se jeho barva rozsvělila, byla to spíš zeleň stříkaná bledou modří. Severní vánek přinesl slabou, jemnou vůni, kterou vdechovali s podezíravým zájmem. Když se octli blízko mírně zvlněné stěny tmavých propletených tvarů, ti, co šli vpředu, trochu zpomalili, takže se k nim ostatní mohli připojit a v cestě pokračovali v neurovnaném hloučku, až se zastavili před nehybnou hradbou podivných forem.

Na vzdálenost sto kroků mohly ještě být považovány za vegetaci, za něco jako houštiny, v nichž je plno velkých namodralých ptačích hnízd – ani ne tak pro skutečnou podobnost, jako spíš v důsledku únavy očí, které se snažily složit cizí tvary v cokoli známého.

„Jsou to nějací pavouci?“ řekl nejspíš Fyzik a hned se všem najednou zazdalo, že vidí jakési pavoukovité tvory s malými vřetenovitými trupy, hustě porostlé naježenými štětinami, kteří nehybně stojí na podivně dlouhých, pod sebou stažených, tenkých končetinách.

„To jsou přece rostliny!“ zvolal Doktor. Pomalu se blížil k vysokému, šedavě nazelenalému „pavoukovi“. Ve skutečnosti se ukázalo, že „nohy“ jsou jakési tlusté stvolky, jejichž zbytnělá a chmýřím porostlá kolínka mohli lehce brát za klouby členovce. Lodyhy, vyrážející z mechovité půdy v počtu šesti, sedmi nebo osmi, se nahoře obloukovitě sbíhaly v šiškovitém, tlustém, zploštělém zadečku, podobném „tělu“ opředěnému nitkami pavučin lesknoucích se ve slunci. Rostlinní „pavouci“ stáli dost hustě vedle sebe, ale dalo se mezi nimi projít. Z lodyh místy vyrážely světlejší větvičky a výčnělky, zbarvené téměř jako pozemské listí, které byly zakončeny zavřenými pupenci. Doktor – jako obyčejně – napřed hodil kamínek po „zadečcích“, zvedajících se několik metrů nad zemí, a když se nic nestalo, prozkoumal lodyhu a nakonec ji nařízl nožem – drobnými kapkami prýštila z řezu bledě žlutá vodnatá míza, která ihned začala pěníť a měnila barvu v oranžovou, pak v ryšavou, aby po několika okamžicích ztuhla v sedlinu podobnou pryskyřici, s intenzivní aromatickou vůní, která byla zprvu všem příjemná, ale brzy se jim nějak zošklivila.

V podivném hájku bylo trochu chladněji než na pláni. Jedině bachorovité „zadečky“ rostlin skýtaly trochu stínu – bylo ho ostatně tím víc, čím hlouběji pronikali do tohoto porostu, snažili se při tom pokud možno nezavadit o lodyhy, a zvláště o ty bělavé výčnělky, jimiž byly zakončeny jejich nejmladší letorosty; vyvolávaly totiž nevysvětlitelný odpor.

Půda byla houbovitá, měkká, vydechovala vlahé výpary, v nichž se těžko dýchalo. Při pochodu se po tvářích, po rukou pohybovaly stíny „zadečků“, hned vyšších, hned nižších, velkých i menších. Jedny byly štíhlé a jejich ostny měly syté oranžovou barvu, ostatní byly scvrklé, zvadlé, zteřelé a visela z nich dlouhá jemná vlákna „pavučin“. Když zafoukal vítr, vydávala celá houština dutý, nepříjemný šelest, nikoliv měk-

ké šumění zemského lesa, ale jakoby přesýpání tisíců a tisíců drsných papírků. Občas jim jednotlivé rostliny propletenými výhonky zahrazovaly cestu, takže napřed museli hledat průchod. A tak se pohybovali kupředu pomaleji než na rovině, za nějakou dobu se přestali dívat nahoru po ostnatých „zadečcích“ a hledat v nich podobnost s hnízdy, šiškami nebo kokony. Vtom Doktor, který šel v čele, zpozoroval těsně před svým obličejem tlustý černý rovně dolů visící vlas – jakoby lesklou tuhou nit nebo nalakovaný drátek. Už už jej chtěl odsunout rukou na bok, ale protože zatím na nic podobného nenarazili, zvedl mimoděk oči vzhůru a na místě zkameněl.

Strnule se na něho dívalo cosi bledě perleťového, hlízovitě přetékačícího přes spojené lodyhy a přitisknutého k jednomu z „kokonů“ těsně u jeho základny. Tento pohled ucítil ještě dřív, než si uvědomil, kde jsou oči toho neforemného tvora. Nemohl se totiž dopátrat ani jeho hlavy, ani končetin. Viděl jedině matně se lesknoucí kůži, pytlíkovitě vyboulenu, jakoby zevnitř vycpanou baňatými puchýři. A z tmavého, protáhleho trychtýře vyčníval dvoumetrový, dolů visící tlustý černý vlas.

„Co je?“ zeptal se Inženýr, který k němu zrovna došel.

Doktor neodpověděl. Jeho druh zvedl oči vzhůru a také on zkameněl.

„Čím se to dívá?“ zeptal se Inženýr a mimoděk ustoupil o krok: takovým hnusem ho naplnilo to stvoření, které jako by ho pohlcovalo lačným, podivně upřeným pohledem, přestože neviděl – a ani nebyl s to objevit – jeho oči.

„Fuj tajxl, to je ale svinstvo!“ zasykl ze zadu Chemik. Všichni teď stáli za Inženýrem a Doktorem, jenž napřed poněkud couvl před vlasem visícím shora, a ostatní ustoupili stranou, nakolik jim to pružné stvolý dovolily. Pak vytáhl Doktor z kapsy kombinézy matový válec, zvolna, odměřeným pohybem

jej namířil na hlízovité tělo, světlejší než jeho rostlinné okolí, a zmáčkl spoušť.

Tu se stalo – ve zlomku vteřiny – mnoho věcí najednou.

Napřed uviděli záblesk tak intenzivní, že byli úplně oslepeni – kromě Doktora, který právě v tom okamžiku mrkl, ale záblesk netrval déle než ten okamžik, co měl oči zavřené. Teninký pramének ještě stále tryskal vzhůru, když se lodyhy ohnuly, zachřestily a zmizely v oblaku černé páry, a v tu chvíli tvor spadl dolů s těžkým, mokrým žuchnutím. Snad vteřinu ležel bezvládně jako šedě pleťový, bradavčitý balon, z něhož uchází vzduch – jen černý vlas sebou mrskal a svíjel se nad ním jako šílený, bičoval vzduch bleskurychlými křečovitými švihy. Potom vlas zmizel a po houbovitém mechu u jejich nohou se začaly hlemýžďovitými pohyby na všechny strany rozlézat beztvaré, nádorovité „údy“ toho tvora – ale dříve než kdokoli z mužů stačil promluvit nebo se pohnout, útěk, či spíše rozpad skončil. Poslední částice toho živočicha, malé jako ponravy, se usilovně zavrtávaly do půdy na úpatí stvolů a astronauti měli před sebou pusté místo. Pouze v chřípí je ještě lechtala nesnesitelná, nasládlá vůně.

„To byla nějaká kolonie...?“ řekl nejspíše Chemik. Zvedl ruce k očím, protíral si je, ostatní mhouřili víčka, před oslněnými očima jim ještě tančily černé kruhy.

„E pluribus unum,“ řekl Doktor, „nebo spíše ex uno plures, nevím, je-li to dobrá latina, ale patrně je to nějaký mnohočetný tvor, který se v případě potřeby rozdělí...“

„Hnusně to páchne,“ řekl Fyzik. „Pojďme odtud.“

„Pojďme,“ souhlasil Doktor. Když už byli několik desítek metrů od onoho místa, dodal znenadání: „Rád bych věděl, co by se stalo, kdybych se byl toho vlasu dotkl...“

„Odpověď na tak všetečnou otázku by tě mohla přijít draho,“ odsekl Chemik.

„A třeba zrovna ne. Víš přece, jak často tvory zcela nevinné obléká vývoj do zdánlivě nebezpečných forem.“

„Kuš, jděte do háje s tou vaší diskusí! Tam na té straně jako kdyby se rozjasňovalo,“ zvolal Kybernetik. „Bylo vůbec nerozumné vkročit do toho pavoukovitého lesa!“

Uslyšeli bubláni vody a zastavili se. Šli dál. Šplouchání bylo čím dál tím hlasitější, hned sláblo, hned se úplně ztrácelo, ale vodu se jim nepodařilo najít. Houštiny řídly, půda citelně měkla, šlo se nepříjemně jako po rašeliništi, občas jim něco zavržalo pod nohama, jako tráva nasáklá vodou, ale po vodě ani stopy.

Najednou se octli na kraji kruhové prolákliny o průměru pár desítek metrů. V jejím středu se zvedalo několik osminohých rostlin. Stály daleko od sebe a vypadaly velice staře: lodyhy se rozestoupily, jako by už nemohly unést ten puchýřovitý útvar uprostřed, a podobaly se velkým vyschlým pavoukům ještě více než všechny ty, na něž dosud narazili. Dno prohlubně místy pokrývaly narezavělé, zubaté kusy porézní hmoty, částečně zapadlé do země, částečně obalené šlahouny rostlin. Inženýr vmžiku sjel dolů po srázném, třebaš nevysokém svahu – zvláštní, ale teprve když se tam octl, lidem, kteří se dívali shora, připadala ta proláklina jako kráter, dějiště nějaké katastrofy.

„Jako od bomby,“ řekl Fyzik. Stál nahoře na válu a pozoroval, jak se Inženýr blíží k mohutným troskám dole pod nejvyšším „pavoukem“ a pokouší se jimi pohnout.

„Železo?!“ zvolal Koordinátor.

„Ne!“ křikl Inženýr. Zmizel mezi třícími kusy čehosi, co připomínalo prasklý plášť kužele.

Vynořil se mezi stvoly, které se s třeskotem lámaly, když je rozhrnoval, a vracel se se zachmuřenou tváří. Několik rukou se k němu vztáhlo, šplhal vzhůru, a když uviděl na tvářích tázavý výraz, pokrčil rameny.

„Nevím, co to je,“ přiznal se. „Nemám tušení. Je to prázdné. Vespod nic není. Silně pokročilá koroze – jakási dávná historie, stará možná sto, možná tři sta let...“

Beze slova obešli kráter a zamířili do podrostu, tam, kde byl nejnižší. Najednou porost skončil, či se vlastně rozestoupil na dvě strany, středem se táhla úzká ulička, tak úzká, že jí člověk mohl těžko projít, jakási ideálně rovná alej. Stvolý po obou stranách byly jako rozseknuté a rozdrcené. Velké čočkovité boule byly částečně povalené stranou na ostatní pavoukovité rostliny, částečně vmáčknuté do země. Byly úplně ploché, jejich slupky praskaly pod botami jako suchá stromová kůra. Rozhodli se, že půjdou husím pochodem po té stezce vyrubané v porostu; museli sice rozhrnovat a odstrkovat pahýly uschlých lodyh, ale přesto postupovali rychleji než doposud. Průsek směřoval velkým obloukem zřejmě k severu, prošli kolem několika posledních, zcela zakrnělých, mrtvých pozůstatků rostlin a octlí se v rovině na druhé straně lesíka.

Tam, kde průsek vybíhal z podrostu, se k němu připojila mělká stopa, v první chvíli ji považovali za pěšinu, ale pěšina to nebyla. V neplodné půdě byla vyryta brázda nebo járek hluboký deset patnáct centimetrů a ne o mnoho širší. Byl zarostlý zelenavě stříbrnými, na dotek sametovými rostlinkami. Ten podivný „trávníček“, jak ho pojmenoval Doktor, se táhl do dálky a běžel rovně jako podle pravítka a končil u světlého pásu, který před nimi jako hradba táhnoucí se od jednoho okraje roviny k druhému uzavíral celý horizont.

Nad tím pásem zářily hrotité výčnělky, podobné špičkám gotických, stříbrným plechem pobitých věží. Šli rychle a každý krok jim odhaloval nové a nové podrobnosti. Na mnoho kilometrů na obě strany se táhla planina zvlněná pravidelnými oblouky, jako střechami hangárů nadlidské velikosti. Oblouky byly obráceny vrcholy dolů, pod nimi se něco šedavě míhalo,

jako by se ze stropu sypal jemný prášek nebo stékala kalná, rozstříknutá voda. Když se octli ještě blíž, donesl k nim závan větru neznámou vůni, nahořklou, ale příjemnou jako vůně exotických květů. Postupovali teď v kratších rozestupech od sebe. Obloukovitá střecha jako by stoupala výš a výš, každý úsek se jako gigantický, naruby obrácený mostní oblouk klenul na vzdálenost asi kilometru. Tam, vysoko, kde se dva oblouky dotýkaly viditelnou hranou, se něco oslnivě třpytilo proti mračnům jako sluneční paprsky odrážené zrcadly. To světlo se rytmicky rozhořivalo a pohasínalo.

Stěna před nimi se pohybovala. Tvořily ji praménky nebo nitky okrově šedé barvy a bylo na ní patrné něco jako peristaltika, zleva doprava, v pravidelných intervalech po ní přebíhaly vlnovité zaobliny. Vypadalo to jako opona zhotovená z podivuhodné tkaniny, za níž v pravidelných odstupech procházejí a boky se jí dotýkají sloni, přesněji řečeno zvířata nesrovnatelně větší než sloni. Když muži došli ke stěně v místě, kde ta úzká, mělká, sametovým mechem zarostlá cestička končila, intenzita hořké vůně se stala nesnesitelnou.

Kybernetik se rozkašlal.

„Mohl by to být nějaký jedovatý výpar,“ řekl. Stáli, s krátkými beztvarymi stíny u nohou, a pozorovali rytmický pohyb vln. Když opět vykročili – od „opony“ je dělilo už jen několik kroků –, zdálo se jim, že je homogenní, utkaná ze silných, matových vláken. Doktor zvedl ze země kamínek a hodil jej na stěnu. Všichni viděli, jak kamínek letěl. Zmizel, jako by se rozplynul nebo vypařil, dříve než se dotkl pohybující se plochy.

„Vletěl dovnitř?“ řekl váhavě Kybernetik.

„Kdepak!“ vykřikl Chemik. „Ani se nedotkl té... té...“

Doktor zvedl celou hrst kamíneků a hrudek hlíny a házel znovu a znovu. Všechny, dřív než dolétly k „oponě“, zmizely

několik centimetrů před ní. Inženýr odepnul z malého kroužku klíč a mrštil jím na stěnu. Klíč cinkl, jako kdyby narazil na plech, a zmizel.

„Co teď?“ řekl Kybernetik a pohlédl na Koordinátora. Neodpověděl mu. Doktor shodil na zem batoh, vytáhl z něho plechovku s jídlem, vyřízl nožem krychličku masitého rosolu a hodil ji na „oponu“. Huspeninová kostka se přilepila na matovou plochu a chvíli na ní visela – pak se začala ztrácet, jako kdyby se rozpouštěla.

„Víte co?“ řekl Doktor se zářícíma očima. „To bude filtr... selektivní závěs... tak něco...“

Chemik našel v kroužku na popruhu své torny uschlý, ulomený výhonek „pavoukovité“ rostliny, který tam musel uváznout, když se prodírali lesíkem. Bez rozmyšlení jím hodil po vlnící se zácloně. Křehká větvička se odrazila a slétla mu k nohám.

„Selektor...“ řekl nejistě.

„No ovšem! Určitě!“ Doktor přikročil k „oponě“ a konec jeho stínu dopadl na její okraj u země. Namířil svou černou „zbraň“ a zmáčkl kohoutek. Sotva se pramínek, tenký jako jehla, dotkl nadouvající se blány, utvořil se v ní otvor vřetenovitého tvaru a odhalil vysokou, šerou prostorou, kde nahoře i dole sršely jiskry a docela vzadu poletovala hejna bělavých a růžových plamínků. Doktor prudce ustoupil, kašlal a dusil se, chřípí a hrdlo mu ožehla hořká vůně. Všichni poodešli a opět se zastavili.

Čočkovitý otvor se zužoval. Postupující vlny zvolňovaly svůj běh, když se k němu blížily, nahoře i dole se mu vyhýbaly a rychle se valily dál. Byl čím dál tím menší. Vtom zevnitř vyklouzlo něco černého, zakončeného prstovitým výrůstkem, objelo to bleskurychle okraje otvoru, který se vmžiku uzavřel, a zase už stáli před závěsem rytmicky se vlnícím.

Inženýr navrhl uspořádat poradou. Ta byla – podle Dokto-

rových slov – manifestací bezradnosti. Nakonec se rozhodli, že budou pokračovat v chůzi podél gigantické stavby, zvedli batohy a vykročili. Šli tak asi tři kilometry. Cestou překročili několik desítek úzkých, do roviny vybíhajících „trávníčků“. Chvilí přemýšleli, co to je. Hypotéza, že to má něco společného s obděláváním polí, padla jako nepravděpodobná. Doktor se dokonce pokoušel prozkoumat několik rostlinek, vytržených z tmavozeleného pruhu: připomínaly trochu mech, ale na kořincích měly kapkovité výrůstky a v nich malinká, tvrdá černá zrníčka.

Poledne již dávno minulo. Měli hlad, zastavili se tedy, aby něco pojedli, v plném slunci, nikde totiž nebyl stín a do lesíka, vzdáleného asi osm set metrů, se jim nechtělo vracet. Z pavoukovitého porostu si neodnesli nejpříjemnější vzpomínky.

„Podle povídaček, které jsem jako malý kluk čítával,“ řekl Doktor s plnou pusou, „by se v té zatracené zácloně měla na jednu udělat díra, z níž by šlehaly plameny, a měl by z ní vylézt chlapík se třema rukama, ale jenom s jednou, ale zato velice tlustou nohou, měl by mít pod paží interplanetární telekomunikátor nebo by to byl hvězdný telepat, a měl by nám dát na srozuměnou, že je představitelem úžasně vyvinuté civilizace, která...“

„Kdybys raději nežvanil,“ řekl Koordinátor. Nalil z polní termosky vodu do pohárku, který se okamžitě orosil. „Raději si rozmysleme, co dělat.“

„Já myslím, že bychom tam měli vejít,“ řekl Doktor. A vstal, jako kdyby to chtěl hned udělat.

„Rád bych věděl kudy,“ prohodil Fyzik líně.

„Ty ses zbláznil!“ vykřikl Kybernetik vysokým hlasem.

„Co tě nemá! Můžeme samozřejmě takhle maširovat dál, pod podmínkou, že nám ti jednonozí chlapíci předloží něco k sněd-“